

Zásadní připomínky ke "Koncepčnímu záměru reformy systému financování regionálního školství"

Koncepční záměr reformy systému financování regionálního školství (dále jen konceptní záměr) z 28. 11. 2011, který byl předložen k odborné diskusi, je zdůvodněn ve svém úvodu Programovým prohlášením Vlády České republiky ze 4. 8. 2010. Celý tento záměr naplňuje jen hlavní úkol vládního prohlášení – zastavit rostoucí veřejný dluh a dosáhnout vyrovnaných veřejných rozpočtů. Ale úkoly pro oblast regionálního školství jistě nenaplňuje.

Dle našeho názoru konceptní návrh neřeší nebo zhoršuje tyto oblasti:

- zlepšení platových podmínek pedagogických pracovníků – sankce pro školy pokud překročí optimální naplněnost,
- rovnost podpory při poskytování veřejné vzdělávací služby – vzniknou velké rozdíly mezi školami menších obcí a měst, i mezi jednotlivými obory vzdělávání,
- podpora škol v malých obcích – podpora se týká jen tzv. málotřídních škol, jinak tento návrh postupně zlikviduje II. stupně ZŠ v menších obcích a městech.
- jeden zřizovatel bude nadřazen druhému při realizaci normativně nákladového financování a to odporuje hlavnímu atributu nového systému financování

Dále nejsou naplněny další argumenty, které vedly ke vzniku konceptního záměru. Bohužel předložený konceptní návrh se jen tváří, že důvody pro nutnost reformy systému financování bude řešit, ve skutečnosti však dojde ke zhoršení finanční situace téměř ve všech školách a školských zařízeních.

Další důsledky reformy:

- ještě více se prohloubí mezikrajové rozdíly i rozdíly mezi obcemi a městy v podpoře vzdělávání a neúměrně zatíží rozpočty zřizovatelů, zvláště pak rozpočty menších obcí,
- realizace dokumentu povede pouze k výrazným úsporám a nenaplňuje představy řady odborných asociací o novém systému financování, od něhož očekávaly kromě zefektivnění činnosti také podporu zlepšování kvality škol a školských zařízení a podporu vzdělávání dle RVP – bohužel je tomu naopak.

Další připomínky:

- velmi krátká doba na připomínkování konceptního záměru, doporučujeme tuto dobu prodloužit,
- odborné veřejnosti nebyla předložena analýza, ze které konceptní záměr vychází - chybí analýza podkladů pro stanovení oborových normativů a optimální naplněnosti tříd a škol,
- je nutné přepracovat a doplnit rizika v konceptním záměru, není možné, aby rizikem bylo něco, co je argumentem pro nový systém financování – např. rozdílná úroveň financování škol a školských zařízení (obec vs. kraj, mezi jednotlivými kraji); toto riziko je v rozporu se základním cílem nového systému financování, dle konceptního záměru bude naopak velká rozdílnost zátěže u jednotlivých zřizovatelů (zvláště v obecním školství)
- v konceptním záměru nejsou zohledněny víceoborové třídy,
- pro oblast škol neposkytujících stupeň vzdělání a školských zařízení (DM, ŠD, ZUŠ, VOŠ) je základní premisa konceptního záměru, tzv. normativně nákladové financování velmi nekonkrétní a nesystémové; doporučujeme zachovat pro tuto oblast stávající normativní financování na žáka ze státního rozpočtu (popřípadě oborových normativů), při zachování „státní“ regulace výše úplaty za vzdělávací a školské služby.

Požadujeme:

- přijmout závazek, aby úspory, které vzniknou zavedením nového systému financování dle konceptního záměru (což je také jeho téměř jediným cílem), zůstaly v rozpočtu regionálního školství např. na zvýšení ONIV, jejichž výše je žalostná
- zvýšení a zaručení (zákonné) stálé výše HDP pro školství tak, jak je tomu v řadě států
- navrhnou systém opatření a finančně zabezpečit záchranou síť pro školy a školské zařízení, které budou tímto způsobem likvidovány

Stanovisko Unie CZESHA doplňují podrobnější připomínky jednotlivých profesních asociací, které budou zaslány přímo na MŠMT ČR a se kterými je Národní rada Unie CZESHA ve shodě. Tato stanoviska jsou přiložena.

Navrhujeme, aby bylo provedeno teoretické pilotní ověření na výběru 1-2 krajů dle jednotlivých škol tak, aby se porovnaly oba systémy financování v reálném čase.

Považujeme za nezbytně nutné, aby byl tento záměr po zapracování připomínek znovu představen odborné veřejnosti s možností další diskuse.

Unie CZESHA tento koncepční záměr rozhodně nedoporučuje k realizaci od 1. 1. 2013.

V Praze dne 12. ledna 2012

Ing. Jiří Zajíček, v.r.